

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza vývoje ekonomických subjektů podle vybraných právních forem
Bakalářská práce

2020

Barbora Hrycíková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Barbora Hrycíková**
Osobní číslo: **E17309**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Téma práce: **Analýza vývoje ekonomických subjektů podle vybraných právních forem**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cíl práce: analyzovat vývoj ekonomických subjektů podle vybraných právních forem na vymezeném území s využitím vybraných kvantitativních metod.

Osnova:

- popis současného stavu a formulace problému,
- sběr dat a jejich vyhodnocení,
- analýza vývoje ekonomických subjektů podle vybraných právních forem,
- vyhodnocení výsledků a formulace závěrů.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ARLT, Josef a Markéta ARLTOVÁ. Ekonomické časové řady: [vlastnosti, metody modelování, příklady a aplikace]. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1319-9.
ARLT, Josef. Moderní metody modelování ekonomických časových řad. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-539-4.
HENDL, Jan. Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-820-1.
LASÁK, Jan. Zákon o obchodních korporacích, obchodní zákoník: srovnávací texty. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7357-346-1.
Obchodní společnosti a družstva. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-475-9. Učebnice vysokých škol.
SEGER, Jan a Richard HINDLS. Statistické metody v ekonomii. Jinočany: H & H, 1993. ISBN 80-85787-26-1. Zdroje Internetu.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Miloslava Kašparová, Ph.D.**
Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 18. května 2020

Barbora Hryčiková

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat své vedoucí práce Ing. Miloslavě Kašparové, Ph.D. za její ochotu, pomoc a rady při tvorbě bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá analýzou vývoje ekonomických subjektů. Subjekty byly vybrány dle právních forem a jejich množství je uváděno ke konci příslušného roku. Jejich vývoj je analyzován pomocí měr dynamiky časových řad.

KLÍČOVÁ SLOVA

ekonomický vývoj, ekonomické subjekty, míry dynamiky, časové řady

TITLE

Analysis of economic subjects by selected legal forms

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the analysis of the development of economic subjects. The subjects were selected according to legal forms and their number is stated at the end of the relevant year. Their development is analysed using measures of time series dynamics.

KEYWORDS

economic development, economic subjects, degree of dynamics, timelines

OBSAH

Seznam obrázků	8
Seznam tabulek	8
Úvod.....	9
1 Základní pojmy	10
1.1 Podnikání.....	10
1.1.1 Podnik, podnikatel.....	10
1.1.2 Životní cyklus podniku.....	10
1.2 Změny ovlivňující podnikání v letech 2010-2019	12
2 Ekonomické subjekty.....	15
2.1 Obchodní společnosti.....	15
2.1.1 Veřejná obchodní společnost.....	16
2.1.2 Komanditní společnost	17
2.1.3 Společnost s ručením omezeným	18
2.1.4 Akciová společnost.....	20
2.2 Družstvo	22
2.3 Státní podnik	24
2.4 Fyzické osoby.....	26
3 Formulace problému	28
3.1 Vymezení dat	28
3.2 Časové řady	28
3.2.1 Druhy časových řad.....	29
3.2.2 Srovnatelnost údajů	31
3.2.3 Míry dynamiky	32
4 Analýza vývoje ekonomických subjektů	34
4.1 Absolutní přírůstek a průměrný absolutní přírůstek.....	36
4.2 Koeficient růstu a průměrný koeficient růstu.....	38
4.3 Relativní přírůstek a průměrný relativní přírůstek	41
4.4 Vyhodnocení výsledků.....	43
Závěr	44
Použitá literatura	45

Seznam obrázků

Obrázek 1: Životní cyklus podniku	11
Obrázek 2: Graf zobrazující celková množství jednotlivých subjektů	35
Obrázek 3: Graf zobrazující absolutní přírůstky jednotlivých subjektů	37
Obrázek 4: Graf zobrazující průměrný absolutní přírůstek jednotlivých subjektů	38
Obrázek 5: Graf zobrazující koeficienty růstů jednotlivých subjektů	40
Obrázek 6: Graf zobrazující průměrný koeficient růstu jednotlivých subjektů	40
Obrázek 7: Graf zobrazující relativní přírůstky jednotlivých subjektů (v %)	42
Obrázek 8: Graf zobrazující průměrný relativní přírůstek jednotlivých subjektů (v %)	42

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet ekonomických subjektů podle právních forem	34
Tabulka 2: Absolutní přírůstek	36
Tabulka 3: Koeficient růstu	39
Tabulka 4: Relativní přírůstek (v %)	41

Úvod

Práce se zabývá vývojem ekonomických subjektů podle vybraných právních forem. I když si to neuvědomujeme, vývoj ekonomiky začal už před několika tisíci lety. Ale tato práce se nebude zabývat hodně dávnou historií, přestože za posledních 100 let si firmy i živnostníci prošli opravdu zajímavými změnami, ať už příjemnými či hodně nepříjemnými. V práci budou použita data za posledních 10 let, která také zahrnují zajímavé změny, ať už je to probouzení se po hospodářské krizi nebo zavedení EET.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak se obchodní společnosti, družstva, státní podniky a fyzické osoby chovaly za posledních 10 let. K získání těchto informací budou použity míry dynamiky, které patří mezi popisné charakteristiky časových řad a mají za úkol určit základní rysy chování zjištěných dat. Tedy jestli se subjekty vyvíjely a jejich počet rostl nebo jestli tomu bylo právě naopak, jaký byl koeficient růstu a relativní přírůstek.

1 Základní pojmy

1.1 Podnikání

Podnikání lze charakterizovat několika způsoby. Jako první by se mohlo uvést, že hlavním cílem podnikání je zhodnocení vloženého kapitálu, což zajišťuje především zisk, tedy kladný rozdíl mezi výnosy a náklady. Dalším úkolem je uspokojování potřeb zákazníků, důležité je, co si zákazník přeje, jaké má zájmy, potřeby atd. Podnikatel svou činností čelí riziku, které se snaží minimalizovat. Souhrnně by se dalo říci, že podnikání je soustavná činnost vykonávaná vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a za účelem dosažení zisku. [5] [15]

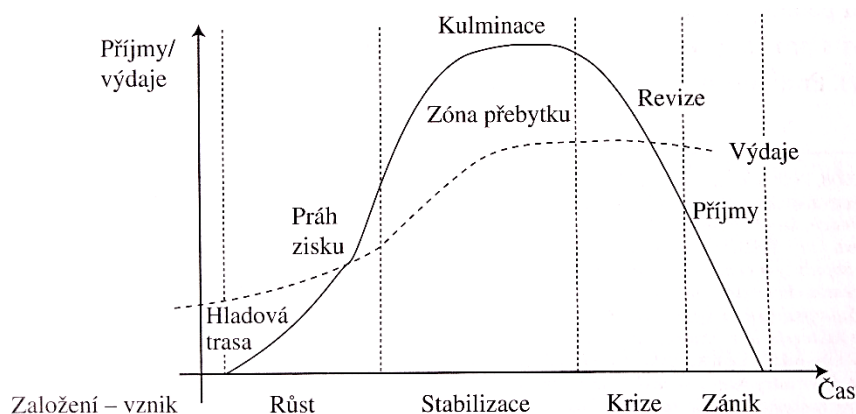
1.1.1 Podnik, podnikatel

Podnik se definuje jako instituce vzniklá k výkonu podnikatelské činnosti. Je to souhrn hmotných a nehmotných složek podnikání. Hmotnými složkami se rozumí hmotný majetek, jako například budova, auto, stroje apod. Za nehmotné složky se považují patenty, licence, know-how apod. Jako třetí složka se uvádí osobní složka, kterou tvoří zaměstnanci podniku. Jinak řečeno, podniku patří věci, práva a majetkové hodnoty, které vlastní podnikatel a které mu slouží k podnikání. [5] [15]

Podnikatel je fyzická či právnická osoba, vykonávající samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a za účelem zisku. Jednoduše řečeno podnikatel je osoba provozující podnikání. Osobnost podnikatele musí být tvořivá, kreativní a musí umět efektivně využívat vzniklé příležitosti. [5] [15]

1.1.2 Životní cyklus podniku

Životní cyklus podniku se dá lehce přirovnat k lidskému životu. Každý člověk se narodí, postupuje přes vývin až ke stáří a následně přichází smrt. Po celou tuto dlouhou cestu člověka potkávají různé starosti i radosti, nemoci i zdraví. Stejně je tomu i v životě podniku. Podle Millera a Friesena podnik prochází pěti fázemi, a to založení, růst, stabilizace, krize a zánik. [15] Tento cyklus názorně popisuje obrázek 1.

Obrázek 1: Životní cyklus podniku

Zdroj: [15]

Založení, respektive vznik podniku je vlastně „narození“ podniku. Aby podnik mohl vůbec vzniknout, je nutné si na začátku rozmyslet, co chce podnikatel nabízet, zda bude vyrábět výrobky či poskytovat služby. Podnikatel si následně vytvoří tzv. zakladatelský projekt, který obsahuje již zmíněný směr podnikání, dále pak příležitosti na trhu, jak vyrábět, jaké zařízení (stroje, techniku apod.) používat. Hlavní je, aby se zvažila i možnost reálnosti a dostupnosti všech zdrojů. Závěr by měl říkat, zda je projekt reálný a proveditelný a zda zajistí výnos z investovaného kapitálu. Důležitou součástí zakladatelského projektu je i zakladatelský rozpočet, jenž obsahuje informace k získání potřebných zdrojů ať už od investorů nebo z vlastních zdrojů. Jinak řečeno, zda se bude jednat o vlastní kapitál získaný od akcionářů či společníků nebo zda půjde o cizí kapitál poskytnutý bankami. Ve fázi založení – vznik zvládne podnik reagovat na změny okolí a stále hledá cílovou skupinu na trhu. [5] [15]

Po fázi vzniku přichází fáze růstu. Podnik rozšiřuje objem výroby a prodeje na trhu. Růst může být velmi rychlý nebo může mít pomalejší průběh. Trh má zájem o dané výrobky či služby, což vede k zisku podniku. [15]

Na růst navazuje stabilizace. Jedná se o období, ve kterém podnik dosáhl optimální velikosti na trhu. Podnik se v této fázi snaží udržet. [15]

Další fází je fáze krize. V této etapě dochází k nepříznivému vývoji výkonu, k extrémnímu snižování tržeb a snížení likvidity podniku. Jedná se tedy o změny v bezprostředním okolí firmy. Příčiny vzniku krize mohou být jakékoli, například globální rozpad trhu, změny v legislativě, přírodní katastrofy nebo krize vzniklá přímo uvnitř firmy. [5] [15]

Prohlubující krize může vést až k zániku podniku. V této souvislosti se rozlišují dva pojmy, zrušení a zánik. Podnik se zrušuje s likvidací nebo bez likvidace. Zrušení bez likvidace spočívá

v přechodu společnosti na právního nástupce. Zrušení s likvidací jsou aktivity vedoucí k ukončení podnikatelské činnosti. K zániku dochází dnem výmazu společnosti z obchodního rejstříku. Důvody k ukončení podnikání mohou být například uplynutí doby, na kterou byla společnost založena nebo dosažení účelu, pro který byla založena, dále pak rozhodnutí příslušného orgánu, porušení zákonných podmínek atd. [15]

1.2 Změny ovlivňující podnikání v letech 2010-2019

V roce 2010 přišly daňové změny týkající se výdajových paušálů, daně z přidané hodnoty a daně z nemovitosti. Výdajový paušál se snížil z 60 % na 40 % a to u příjmů z podnikání podle zvláštních předpisů, příjmů z užití duševního vlastnictví a autorských práv, příjmů z výkonu nezávislého povolání, příjmů znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele smluv a rozhodce nebo příjmů insolvenčního správce. DPH se zvýšilo o jeden procentní bod. Sazby DPH tedy činily 10 % a 20 %. Zvýšila se i daň z nemovitosti, a to až na dvojnásobek. Novela zákona o důchodovém pojištění obsahovala změnu ohledně zaměstnávání důchodců. S důchodci bylo možno uzavírat pracovní smlouvy na dobu neurčitou. Změnil se také datum úhrady u platby daní a pojistného. Dříve se za datum úhrady považoval den odeslání platby z účtu plátce, nově to byl datum připsání platby na účet úřadu. Změnily se i nemocenské dávky. Určily se nové výše redukčních hranic, první hranice byla 791 Kč, druhá 1 186 Kč a třetí činila 2 371 Kč. Zároveň se změnila procentní sazba pro výpočet nemocenského. V důsledku toho se nemocenské dávky snížily. Další změna se týkala podnikatelů – motoristů, přesněji řečeno se změnilly podmínky a ceny dálničních kupónů a mýtného. [14]

V následujícím roce 2011 se změnilly sazby stravného na pracovních cestách a průměrné ceny pohonných hmot. Novinkou byla i možnost podat daňové přiznání pouze na svůj spoluvlastnický podíl týkající se i staveb. Od 1. dubna 2011 přišla v platnost novela zákona o dani z přidané hodnoty, ale už od 1. ledna 2011 bylo nutno používat nový tiskopis. Nová byla i lhůta pro placení daní. Z 3leté lhůty se stala 6letá. Lhůta pro vyměření daně činila 6 let od skutečného dne splatnosti. Zvýšila se i cena energií. Dále pak zaměstnavatelé museli platit nemocenskou místo státu o týden déle, než tomu bylo do té doby. Od ledna 2011 také vznikla povinnost uzavírat dohodu o provedení práce písemně, nikoli ústně. [16] [24]

Rok 2012 přinesl zejména daňové změny. Zvýšila se procentní sazba DPH, a to z 10 % na 14 %. Novinkou také bylo samovyměření daně z přidané hodnoty, tzv. reverse-charge, týkající se stavebních a montážních prací. Dále se pak prodloužila lhůta pro úpravu odpočtu daně

u technického zhodnocení nemovitostí. Od 1. ledna 2012 se změnila i sleva na poplatníka a daňové zvýhodnění na děti. [11] [17]

I rok 2013 s sebou přinesl mnoho změn. Jedna taková se týkala paušálních výdajů. Podnikatelé, kteří uplatňovali 40% paušální výdaje, mohli uplatnit maximálně 800 000 Kč výdajů. Podnikatelé uplatňující 30% paušální výdaje, mohli uplatnit maximálně 600 000 Kč. V případě, že poplatník uplatňoval výdaje paušálem a dílčí základy daně tvořily víc než 50 % celkového základu daně, nemohl si poplatník uplatnit slevu na manžela/manželku a daňové zvýhodnění na děti. Změnila se i sazba solidárního zvýšení daně z příjmů fyzických osob, a to na 7 % z tzv. nadlimitního příjmu. Měnily se i minimální a maximální vyměřovací základy pro zdravotní a sociální pojištění. Opět se zvýšily sazby daně z přidané hodnoty. Základní činila 21 % a snížená 15 %. Zvýšila se i sazba daně z nemovitostí, ze 3 % na 4 %. [20] [23]

V roce 2014 vešlo v platnost mnoho novel zákonů. Největší novinkou byl nový občanský zákoník, který přinesl nejvýznamnější změny, a to v uzavírání smluv, v pravidlech odpovědnosti za škodu a v dědickém a rodinném právu. Novinku přinesl i zákon o obchodních korporacích. Nejhlavnější změnou v něm bylo snížení počátečního kapitálu u společnosti s ručením omezeným na minimálně 1 Kč. Novelizace zákona o daních z příjmů například prodloužila lhůtu pro osvobození pro majitele akcií z 6 měsíců na 3 roky, zvýšila limit pro srážkovou daň u dohod o provedení práce na 10 000 Kč, zvýšila limit odčitatelných položek od základu daně v případě darů atd. Změna zákonů sociálního pojištění stanovovala nové maximální a minimální vyměřovací základy a nové zálohy pro OSVČ. Dědická daň se snížila, a naopak darovací daň se zvýšila. [2]

Od roku 2015 byl zaveden maximální limit pro 60% a 80% paušální výdaje. Nově mohl jeden z rodičů uplatňovat slevu na druhé a na třetí a další dítě. Další změna se týkala DPH. K základní 21% sazbě a snížené 15% sazbě, přibyla třetí, respektive druhá snížená sazba ve výši 10 %. Změna týkající se podílů na zisku obchodních korporacích stanovovala, že nově mohly získat podíl na zisku i osoby, které nevlastnily podíl v dané společnosti. [13] [25]

Pro rok 2016 stanovila vyhláška Ministerstva sociálních věcí novou výši průměrné mzdy, která činila 27 006 Kč. V důsledku toho se opět měnily výše minimálního a maximálního vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění. Formuláře týkající se daní, které se podávaly přes datovou schránku, tedy elektronicky, jsou přihlášky k registraci, oznámení o změně údajů, žádost o zrušení registrace, řádná a dodatečná daňová přiznání. Dobrou zprávou pro zaměstnance byla vyšší mzda při pracovní neschopnosti. Asi největší novinkou se stala

elektronická evidence tržeb, jejíž 1. fáze byla spuštěna 1. prosince 2016 a týkala se ubytovacích a stravovacích služeb. [9] [21]

Rok 2017 přinesl vyšší slevu na děti. Daňové přiznání mělo nově dvě strany oproti dřívějším čtyřem stranám. Tento formulář mohli využít pouze zaměstnanci, kteří si přiznání podávali sami a neměli jiný příjem. Zvýšil se limit pro odpočet penzijního a životního pojištění od základu daně, a to na dvojnásobek původní částky. OSVČ si nově mohly odečíst z daní až 5 000 Kč na výdaje s pořízením EET. Podnikatel nemusel prokazovat výdaje nějakým dokumentem, pouze stačilo, že ve zdaňovacím období poprvé zaevidoval tržbu. Od 1. března 2017 byla spuštěna druhá fáze EET pro maloobchod a velkoobchod. [6] [9]

V roce 2018 došlo ke zvýšení minimální mzdy a daňové zvýhodnění na dítě. Došlo také ke snížení maximálních výdajů uplatňovaných procentem z příjmu. Rostly minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění, což souvisí s růstem minimální mzdy. Srážková daň byla nově zavedena i u příjmů z dohody o pracovní činnosti, a to ve výši 15 % do částky 2 500 Kč. [22]

Roku 2019 došlo k zrušení karenční doby, což znamená, že zaměstnavatelé začali proplácet náhradu mzdy za první tři dny nemoci zaměstnance ve výši 60 % denního vyměřovacího základu. Opět se zvýšila minimální mzda a zálohy na zdravotní a sociální pojištění. Byly zvýšeny limity u výdajových paušálů. U dohody o pracovní činnosti se zvýšil limit pro sociální a zdravotní pojištění. Odvody se nově platily až od příjmu, jehož výše činila alespoň 3 000 Kč. [18]

2 Ekonomické subjekty

Ekonomickými subjekty jsou obchodní korporace. Obchodní korporace se dělí na obchodní společnosti a družstva. Do obchodních společností se řadí veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost a evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Mezi družstva pak patří družstva a evropská družstevní společnost. Veřejná obchodní společnost a komanditní společnost se označují jako osobní společnosti a jsou zakládány buď za účelem podnikání, nebo za účelem správy vlastního majetku. [10]

Dalšími ekonomickými subjekty jsou státní podniky a fyzické osoby. Státní podnik provozuje stát, který jeho prostřednictvím vykonává svá vlastnická práva. Pod fyzické osoby patří osoby samostatně výdělečně činné, což jsou osoby, jež dovršily věku 15 let a ukončily povinnou školní docházku a vykonávají samostatně výdělečnou činnost nebo spolupracují při výkonu této činnosti. [1] [10]

2.1 Obchodní společnosti

Jak už bylo řečeno v předchozí kapitole, první a větší skupinou jsou obchodní společnosti. Do této oblasti spadá veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Dále sem také patří evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Dvě poslední společnosti se z větší části řídí předpisy Evropské unie, které upravují právě tyto společnosti. [10]

Obecně by se dalo o obchodních společnostech říci, že slouží k organizaci lidské činnosti a alokaci zdrojů. Určitou podnikatelskou činnost je efektivnější, a případně i levnější, provozovat právě prostřednictvím obchodních společností než přes individuální podnikání. [12]

Obchodní společnosti se zakládají společenskou smlouvou, která má formu veřejné listiny. Povinným obsahem je název firmy, sídlo, předmět podnikání, údaj o statutárním orgánu a určení prvních členů statutárního orgánu. Založením však obchodní společnost nevzniká, společnost vznikne až zápisem do obchodního rejstříku. [10] [12]

Vkladem se rozumí peněžní vyjádření předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace. Společník vkládá buď peněžitou částku, nebo věc, která je ocenitelná penězi. Účelem toho vkladu je nabytí nebo zvýšení účasti ve společnosti. Vlastnické právo k vložené věci nabývá společnost dnem svého vzniku. [10]

Základním kapitálem obchodní korporace se označuje souhrn všech vkladů. U kapitálových společnostech, tedy u společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti se výše základního kapitálu zapisuje do obchodního rejstříku a změnit ji lze snížením nebo zvýšením základního kapitálu. Podíl společníka představuje jeho účast v obchodní korporaci a práva a povinnosti s tím související. Míra této účasti se odvozuje z poměru výše jeho vkladu k celkové výši základního kapitálu. [10] [12]

Nejvyšším orgánem obchodní společnosti jsou ve veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti všichni společníci, ve společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti je to valná hromada. [10]

Zrušením obchodní společnosti se rozumí právní skutečnost, která způsobuje, že korporace nebude vykonávat činnost, pro kterou byla založena. Právnícké osoby se ruší nejčastěji z důvodu právního jednání, uplynutím doby, na kterou byla společnost založena, dosažením účelu, pro který společnost vznikla, rozhodnutím orgánu veřejné moci atd. Právnícká osoba zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku. [12]

2.1.1 Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je společností alespoň dvou osob. Společníci se účastní jejího podnikání či správě vlastního majetku. Veřejná obchodní společnost je označována jako společnost osobní. Tento charakter znamená, že společníci ručí za její dluhy společně a nerozdílně, a že se podílejí osobně na řízení společnosti. Veřejná obchodní společnost se nejčastěji v názvu firmy nahrazuje zkratkou „v. o. s.“. [10] [12]

Společnost se zakládá společenskou smlouvou, která řídí právní poměry společníků. Forma smlouvy musí být písemná s úředně ověřenými podpisy, jinak je neplatná. Ve smlouvě se určí alespoň název firmy, sídlo právnícké osoby, předmět činnosti a statutární orgán. Statutárním orgánem společnosti jsou všichni její společníci, kteří jsou bezúhonní a nenastala u nich skutečnost ohrožující podnikání. Ve společenské smlouvě se můžou určit za statutární orgán pouze někteří společníci. [10] [12]

Poté, co je společenská smlouva schválena společníky a potvrzena jejich podpisy, se podává návrh na zapsání společnosti do obchodního rejstříku. Obecně se musí návrh podat do šesti měsíců ode dne jejího založení, jinak se postupuje jako u odstoupení od smlouvy. Po zápisu společnosti do obchodního rejstříku firma oficiálně vzniká. [12]

Společníci mají mnoho práv a povinností vůči společnosti. Jednou z povinností je vkladová povinnost. Tuto povinnost musí společníci splnit bez zbytečného odkladu po vzniku své účasti ve společnosti, a to způsobem a rozsahem určeným ve společenské smlouvě. Pokud tato povinnost není upravena ve společenské smlouvě, pak ji společníci nemají. V případě veřejné obchodní společnosti se nevyžaduje splacení vkladu před vznikem společnosti. Společnost však nevytváří povinně základní kapitál. Nejčastěji se vklad splácí v penězích, pokud se ve společenské smlouvě neurčí jinak. [12]

Jednou z dalších povinností je i povinnost podílet se na úhradě ztráty. Ztráta se podle zákona o obchodních korporacích [10] dělí mezi společníky rovným dílem. Opakem této povinnosti je právo na podíl na zisku, ten činí 25 % z částky, kterou se splnila vkladová povinnost. Není-li však zisk tak velký, aby postačil na vyplacení této částky, dělí se zisk mezi společníky v poměru částek vkladu. [10]

Zrušení společnosti probíhá nejčastěji z těchto důvodů [10]:

- výpovědí společníka, která je podána nejpozději šest měsíců před koncem účetního období, tedy posledním dnem účetního období, pokud se ve společenské smlouvě neurčí jinak,
- rozhodnutím soudu o zrušení společnosti,
- smrtí společníka,
- konkursem vyhlášeným na majetek některého ze společníků atd.

Společnost zanikne výmazem z obchodního rejstříku. [10]

2.1.2 Komanditní společnost

Komanditní společnost je společnost, ve které ručí za její dluhy alespoň jeden společník omezeně a alespoň jeden neomezeně. Komanditista je společník, jenž ručí za dluhy společnosti omezeně a má povinný majetkový vklad do základního kapitálu. Naopak komplementářem se označuje neomezeně ručící společník. Svou vlastní činností realizuje účel společnosti, má vkladovou povinnost a s jeho zánikem zaniká i celá společnost. Stejně jako veřejná obchodní společnost je i komanditní společnost společností osobní. Komplementáři ručí za dluhy společnosti společně a nerozdílně v neomezeném rozsahu. Podobně to mají i komanditisté, tedy ručí společně a nerozdílně, ale do výše jejich nesplaceného vkladu. Komanditní společnost se v názvu firmy označuje zkratkou „kom. spol.“ nebo „k. s.“. [10] [12]

Založení společnosti probíhá stejným způsobem jako u veřejné obchodní společnosti, společenskou smlouvou, která má písemnou formu s ověřenými podpisy. Náležitosti jsou opět stejné, určuje se alespoň název, sídlo, předmět činnosti, statutární orgán. Navíc smlouva musí obsahovat určení, který ze společníků je komanditista a který komplementář, a také výši vkladu každého komanditisty. Statutárním orgánem jsou všichni komplementáři, kteří jsou bezúhonní a nemají překážku v podnikání. [10] [12]

Po schválení a podepsání společenské smlouvy přichází podání návrhu na zapsání do obchodního rejstříku. Návrh se podává do šesti měsíců od založení společnosti. Komanditní společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku. [12]

Komanditisté nemají povinnost podílet se na úhradě ztráty. Ztráta se dělí mezi společnost a komplementáře, a to na polovinu. Stejně je to i se ziskem. Polovinu zisku dostanou komplementáři a druhou polovinu společnost. Část zisku pro komplementáře se nezdaňuje ani nevykazuje. Část pro společnost se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Statutární orgán rozhoduje o rozdělení podílů na zisku. [12]

Důvody zrušení komanditní společnosti jsou výpověď společníka, rozhodnutí soudu, smrt společníka atd. Naopak důvody pro zrušení komanditní společnosti nejsou prohlášení konkursu na majetek komanditisty, schválení oddlužení komanditisty nebo smrt či zánik komanditisty. Komanditní společnost zaniká výmazem z obchodního rejstříku. [10] [12]

2.1.3 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným patří mezi kapitálové společnosti, což jsou společnosti povinně vytvářející základní kapitál z vkladů všech společníků. Společníci ručí za dluhy společnosti společně a nerozdílně do výše nesplněné vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku. Společnost s ručením omezeným může být založena i za jiným účelem, než je podnikání, může být i veřejně prospěšnou společností. Společnost s ručením omezeným se objevuje v názvu firmy nejčastěji pod zkratkou „s. r. o.“. [10] [12]

Společnost s ručením omezeným může být založena jedním zakladatelem či více zakladateli. Má-li společnost jediného zakladatele, je zakladatelským právním jednáním zakladatelská listina. Oproti tomu u více zakladatelů se k založení společnosti používá společenská smlouva. Oba dokumenty musí mít formu tzv. veřejné listiny, což je jinak řečeno notářský zápis. Zakladatelské právní jednání musí obecně obsahovat alespoň sídlo právnické osoby, předmět činnosti, statutární orgán právnické osoby a kdo jsou jeho první členové. Společenská smlouva

musí k tomu všemu obsahovat ještě určení společníků uvedením jména a bydliště/sídla, určení druhů podílů a práv a povinností s nimi spojených, výši vkladu připadající na podíl, výši základního kapitálu a počet jednatelů. [12]

Všichni jednatele společnosti podávají návrh na zápis do obchodního rejstříku. Za vznik společnosti s ručením omezeným se považuje zapsání společnosti do obchodního rejstříku. Do obchodního rejstříku se zapisují následující skutečnosti [12]:

- obchodní firma, tedy jméno zapisované do obchodního rejstříku,
- sídlo,
- předmět činnosti,
- právní forma → společnost s ručením omezeným „s. r. o.“,
- den vzniku společnosti,
- identifikační číslo společnosti přidělovaný rejstříkovým soudem,
- název statutárního orgánu → u společnosti s ručením omezeným je jednatel,
- způsob jednání jednatelů,
- výše základního kapitálu,
- výše vkladu každého společníka a míra splnění této povinnosti,
- základní údaje společníků,
- výše podílu každého společníka,
- den zapsání společnosti do obchodního rejstříku.

Společníci firmy mají několik práv a povinností. Mezi základní povinnosti patří vkladová povinnost. Společník musí tuto povinnost splnit ve lhůtě určené společenskou smlouvou, nejpozději však do 5 let od vzniku společnosti. Vklad činí minimálně 1 Kč, pokud společenská smlouva neurčí jinou výši. Je však možnost vložit i nepeněžní vklad, který ocení znalec. Asi nejdůležitějším právem je právo na podíl na zisku. Výše podílu společníka na zisku se určuje podílem jeho vkladu k základnímu kapitálu. Tento podíl se vyplácí v penězích bezhotovostním převodem na bankovní účet, neurčí-li společenská smlouva jiný způsob. [10]

Prostřednictvím valné hromady vykonávají společníci své právo podílet se na řízení společnosti. Společníci se zúčastní valné hromady buď osobně, nebo v zastoupení, které vyžaduje písemnou plnou moc. Valná hromada zvolí předsedu a zapisovatele, který zhotovuje zápis, jenž obsahuje firmu a sídlo, místo a dobu konání valné hromady, jméno předsedy a zapisovatele, rozhodnutí valné hromady s výsledky hlasování, případné odmítnutí jednatele poskytnout informace a obsah protestu společníka, jednatele či člena dozorčí rady.

Valná hromada rozhoduje o změně obsahu společenské smlouvy, o změnách výše základního kapitálu. Dále může volit a odvolávat jednatele, případně dozorčí radu a likvidátora atd. O výše uvedených změnách rozhoduje prostá většina přítomných společníků. Statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným je jeden či více jednatelů. Přísluší jim obchodní vedení společnosti, zajišťují řádné vedení předepsané evidence, účetnictví a seznamu společníků a poskytují informace o věcech společnosti společníkům. Dalším orgánem společnosti je, pokud ji společnost zřídí na základě společenské smlouvy či jiného právního předpisu, dozorčí rada. Ta dohlíží na činnost jednatelů, nahlíží do obchodních a účetních knih a podává jednou ročně zprávu o své činnosti valné hromadě. [10]

Zrušení společnosti se uskutečňuje dohodou společníků, která má formu veřejné listiny. Společnost s ručením omezeným zaniká výmazem z obchodního rejstříku. [10] [12]

2.1.4 Akciová společnost

Akciová společnost je společnost, která má svůj základní kapitál rozvržen na určitý počet akcií. Vytváří tedy povinně základní kapitál. Výše základního kapitálu akciové společnosti je alespoň 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR. Držitelé akcií se nazývají akcionáři, ti se však nepodílí na řízení firmy. Řízení firmy má na starosti profesionální management, jenž se dělí na představenstvo, případně správní radu a statutárního ředitele. Akcionáři uskutečňují svůj vliv na řízení společnosti prostřednictvím valné hromady. Typické pro akciovou společnost je to, že akcionáři neručí za dluhy společnosti. Akciová společnost se v názvu firmy označuje zkratkou „a. s.“. [10] [12]

Aby byla akciová společnost založena, je nutné přijmout stanovy. Zakladatelem je ten, kdo přijal stanovy a podílí se na úpisu akcií. Stanovy musí obsahovat následující nejdůležitější informace [10] [12]:

- firmu a předmět podnikání či činnosti,
- výši základního kapitálu,
- počet akcií s jejich jmenovitou hodnotou, kolik akcií bude na jméno a kolik na majitele, zda budou zaknihované,
- pokud budou vydány akcie různých druhů, jejich název a práva s nimi spojená,
- počet hlasů na jednu akcii a způsob hlasování na valné hromadě,
- systém vnitřní struktury společnosti,
- jiné údaje.

Po schválení stanov musí být podán návrh na zápis do obchodního rejstříku, a to do 6 měsíců. Za vznik akciové společnosti se považuje zápis do obchodního rejstříku. [10] [12]

Akcie jsou cenné papíry nebo zaknihované cenné papíry představující práva akcionáře na řízení společnosti, na jejím zisku a na likvidačním zůstatku. S akciemi souvisí pojem emisní kurs akcie, ten nesmí být nižší než jmenovitá hodnota akcie. Pokud je emisní kurs vyšší než jmenovitá hodnota, nazývá se tento rozdíl emisní ážio. Akcie musí obsahovat tyto informace [10]:

- označení, že se jedná o akcii,
- identifikaci společnosti,
- jmenovitou hodnotu,
- formu akcie,
- u akcie na jméno identifikaci akcionáře,
- údaje o druhu akcie.

U akcií se rozlišují dvě formy cenného papíru, a to na řad nebo na doručitele. Cenným papírem na řad se označuje akcie na jméno, která se zapisuje do seznamu akcionářů vedeným společností. Forma cenného papíru na doručitele je akcie na majitele. Akcii na jméno lze převést rubropisem, kde je uvedena identifikace nabyvatele. Neomezeně převoditelná je akcie na majitele. [10]

Vlastněním akcií vzniká akcionáři několik práv a povinností. Mezi povinnosti patří vkladová povinnost. Ta je splněna, pokud akcionář splatí emisní kurs jím upsaných akcií do doby, která je určena ve stanovách, nejpozději však do 1 roku ode dne vzniku společnosti. S touto povinností souvisí i právo na podíl na zisku, tzv. dividendu, který byl valnou hromadou schválen k rozdělení mezi akcionáře. Podíl se určuje poměrem akcionářova podílu k základnímu kapitálu. Dalším důležitým právem, které je třeba zmínit, je hlasovací právo. Díky němu je akcionář oprávněn účastnit se valné hromady a hlasovat na ní. [10]

System vnitřní struktury společnosti je dvojího typu, buď dualistický, nebo monistický. Dualistický systém znamená, že společnost zřizuje představenstvo a dozorčí radu. V monistickém systému je zřízena správní rada a statutární ředitel. Organem vyskytující se v každém systému je valná hromada. Pomocí ní mohou akcionáři uplatňovat své právo podílet se na řízení společnosti. Většinou hlasů přítomných akcionářů se rozhoduje na valné hromadě, a to o věcech týkajících se změn stanov, změn výše základního kapitálu, volby a odvolání členů dozorčí, správní rady, představenstva či statutárního ředitele, rozdělení zisku apod.

Představenstvo je statutárním orgánem společnosti a přísluší mu obchodní vedení společnosti, dále pak volí a odvolává svého předsedu. Podle zákona má představenstvo 3 členy, pokud stanovy neurčí jinak. Dalším orgánem v dualistickém systému je dozorčí rada. Ta má za úkol dohlížet na výkon působnosti představenstva a na činnost společnosti. Dozorčí rada má oprávnění nahlížet do všech dokladů a záznamů společnosti a kontrolovat, zda jsou vedené řádně. Rada má 3 členy, pokud stanovy neurčí jinak. Ve společnosti nad 500 zaměstnanců musí být počet členů dělitelný třemi. Zaměstnanci sami mají právo volit členy dozorčí rady. Jedním ze dvou orgánů v monistickém systému je správní rada. Hlavním úkolem správní rady je určovat základní zaměření obchodního vedení společnosti a dohlížet na jeho řádný výkon. Rada má 3 členy a její jednání, na které je přizván i statutární ředitel, svolává předseda. Statutární ředitel je statutárním orgánem společnosti a je jmenovaný správní radou. Může jím být pouze fyzická osoba splňující podmínky zákona, ale také jím může být předseda správní rady. Statutární ředitel má pravomoc obchodního vedení firmy. [10]

Akciová společnost se zrušuje z těchto důvodů:

- uplynutím doby, na kterou byla založena,
- rozhodnutím orgánu veřejné moci,
- dosažením účelu, pro jaký byla založena,
- rozhodnutím valné hromady nebo akcionáře společnosti.

Akciová společnost zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku. [12]

2.2 Družstvo

Za družstvo se označuje společenství neuzavřeného počtu osob, nejméně však 3 osob, založené za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání. Název firmy obsahuje označení „družstvo“. [10]

Osoby, jež chtějí založit družstvo, podávají přihlášku do zakládaného družstva svolavatel. Svolavatel je osoba pověřená zájemci vypracováním návrhu stanov, které budou schvalovány na ustavující schůzi. Stanovy družstva musí obsahovat následující informace [10] [12]:

- jméno firmy,
- předmět podnikání či činnosti,
- výši vkladu,
- způsob a lhůtu splacení vkladu,
- způsob, jakým bude svolávána členská schůze, a pravidla rozhodování,

- počet členů představenstva a kontrolní komise a délku funkčního období,
- podmínky vzniku členství,
- práva a povinnosti člena družstva i družstva samotného.

Vedle přijetí stanov se na ustavující schůzi volí členové orgánů družstva a schvaluje se způsob splnění základního členského vkladu, popřípadě i vstupního vkladu. Družstvo vzniká zápisem do veřejného rejstříku, kterým je obchodní rejstřík. [10] [12]

S členstvím v družstvu jsou spojena některá práva a povinnosti. Člen družstva má právo volit a být volen do orgánů družstva, účastnit se řízení a rozhodování v družstvu, podílet se na výhodách poskytovaných družstvem. Mezi povinnosti člena družstva patří dodržování stanov a rozhodnutí orgánů družstva. Členství v družstvu vzniká splněním zákonných podmínek a:

- dnem vzniku družstva,
- dnem přijetím nového člena rozhodnutím příslušného orgánu družstva, nebo
- převodem či přechodem družstevního podílu.

Členové družstva jsou zapsáni v seznamu členů, jenž obsahuje jméno a bydliště/sídlo člena, den a způsob vzniku členství, výše členského vkladu a rozsah jeho zbývajících plnění. Podíl na zisku je v poměru splněné vkladové povinnosti k členskému vkladu ke splacenému základnímu kapitálu. Práva a povinnosti člena plynoucí z členství v družstvu se označují jako družstevní podíl. [10]

Způsoby zániku členství v družstvu jsou následující:

- dohoda,
- vystoupení člena,
- vyloučení člena,
- převod nebo přechod družstevního podílu,
- smrt člena družstva,
- prohlášení konkursu na majetek člena,
- zánik družstva.

Dohoda o zániku členství nebo oznámení o vystoupení člena musí mít písemnou formu. Vyloučení člena z družstva probíhá, pokud závažným způsobem nebo opakovaně porušil své členské povinnosti, přestal splňovat podmínky nebo z jiných důvodů uvedených ve stanovách. [10]

Mezi orgány družstva patří členská schůze, představenstvo, kontrolní komise a jiné orgány zřízené stanovami. Členem orgánu družstva se může stát pouze člen družstva a jejich funkční období je nejdéle 5 let. Členská schůze může měnit stanovy, volí a odvolává členy představenstva a kontrolní komise, rozhoduje o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty, o použití rezervního fondu a o vydání dluhopisů atd. Představenstvo je statutárním orgánem a přísluší mu obchodní vedení družstva. Zajišťuje především řádné vedení účetnictví a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty. Dalším orgánem je kontrolní komise, která má za úkol kontrolovat veškerou činnost družstva a projednávat stížnosti členů. [10]

Nejčastějším typem družstva je bytové družstvo. To je založeno za účelem zajišťování bytových potřeb svých členů a spravuje domy s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví jiných osob. Družstevní byt či družstevní nebytový prostor je byt nebo nebytový prostor, který je v budově ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví bytového družstva. Podmínkou vzniku členství v bytovém družstvu je převzetí nebo splnění vkladové povinnosti k dalšímu členskému vkladu. Každý člen má právo na podíl na likvidačním zůstatku, a to ve výši splněné vkladové povinnosti. [10]

Dalším typem je sociální družstvo, které soustavně vyvíjí obecně prospěšné činnosti směřující na podporu sociální soudržnosti za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti. Sociální družstva působí zejména v oblasti pracovních příležitostí, sociálních služeb, zdravotní péče, vzdělávání a bydlení. Členem může být fyzická osoba, která splňuje některé z následujících podmínek [10]:

- pracuje pro družstvo na základě pracovního poměru,
- pracuje pro sociální družstvo bez nároku na odměnu na základě dobrovolnosti, nebo
- jsou-li jí poskytovány služby sociálního družstva.

2.3 Státní podnik

Podnik, který je státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím stát vykonává svá vlastnická práva, se nazývá státní podnik. Ten provozuje podnikatelskou činnost, která má za cíl plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních a jiných zájmů státu. Státní podnik nemá svůj vlastní majetek, ale hospodaří s majetkem státu. Základním jměním podniku je celkové peněžité vyjádření hodnoty nemovitých a movitých věcí uvedených v zakládací listině. [10]

K založení podniku je potřeba zakládací listiny, kterou vydává příslušné ministerstvo, a to jménem státu, jenž se označuje za zakladatele. Podpis na zakládací listině musí být úředně ověřen. Je nutno, aby zakládací listina obsahovala následující informace [10]:

- pojmenování ministerstva,
- název a sídlo podniku,
- předmět a účel podnikání,
- určený majetek a výši jeho peněžité hodnoty, včetně minimální výše základního jmění,
- ocenění majetku podniku,
- jméno prvního ředitele,
- informace o dozorčí radě, jako jsou počet a jména prvních členů,
- výši rezervního fondu,
- jméno osoby oprávněné jednat za ministerstvo.

Zakladatel podává návrh na zapsání do obchodního rejstříku společně se zakládací listinou, dokladem o ocenění majetku a usnesením vlády o souhlasu se založením podniku. Státní podnik vzniká dnem zapsání do obchodního rejstříku. [10]

Mezi orgány státního podniku patří ředitel a dozorčí rada. Statutárním orgánem je ředitel, který řídí činnosti podniku a rozhoduje o jeho záležitostech. Dále jmenuje a odvolává svého zástupce a vydává organizační řád podniku upravující organizaci vnitřního řízení podniku. Pravomoc jmenovat a odvolávat ředitele státního podniku má ministr nebo vláda. Dalším orgánem podniku je dozorčí rada. Ta má mnoho úkolů, mezi které patří například schvalování zásadní otázky koncepce rozvoje podniku a nakládání s majetkem podniku, projednávání výroční zprávy, ročního finančního plánu a návrhu na rozdělení zisku či vypořádání ztráty, dále pak dohlíží na výkon působnosti ředitele, vyjadřuje se k návrhu na zrušení nebo přeměnu podniku atd. Členy dozorčí rady se stávají zástupci zaměstnanců a odborníci. Z členů se volí předseda, který svolává jednání a řídí činnost dozorčí rady. Nikdo z výše zmíněných orgánů nesmí podnikat nebo vykonávat jinou výdělečnou činnost, nesmí být členem statutárního či kontrolního orgánu právnické osoby se stejným nebo obdobným předmětem podnikání a nesmí se účastnit na podnikání obchodní korporace. [10]

Zakladatel, tedy ministerstvo jednající jménem státu, má mnoho práv a povinností. Jsou jimi například tyto [10]:

- zakládá a ruší podnik nebo rozhoduje o jeho přeměně,
- jmenuje a odvolává ředitele,

- do 3 měsíců od vzniku podniku vydá statut podniku,
- může požadovat informace o hospodářské činnosti podniku,
- schvaluje účetní závěrku a výroční zprávu atd.

Podnik ruší zakladatel po předchozím souhlasu vlády. Podnik může být zrušen z důvodu porušení zákona založením nebo přeměnou podniku, porušení ustanovení zakládací listiny nebo z jiných důvodů. Státní podnik zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku. [10]

2.4 Fyzické osoby

Fyzickými osobami se z obchodního hlediska rozumí osoby vykonávající živnostenské podnikání. Za živnost se považuje soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Aby mohla fyzická osoba podnikat, musí splnit všeobecné podmínky, jako je plná svéprávnost, která vzniká dovršením 18 let nebo přivolením soudu, a bezúhonnost. [3]

Živnosti se dělí na ohlašovací a koncesované. Ohlašovací mohou být provozovány na základě ohlášení při splnění stanovených podmínek a koncesované živnosti jsou provozovány na základě koncese. Oprávnění provozovat živnost vzniká u ohlašovacích živností dnem ohlášení, u koncesovaných dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. [3]

Mezi ohlašovací živnosti patří živnosti řemeslné, vázané a volné. Mezi řemeslné živnosti patří například pekařství, řeznictví, kovářství, zámečnictví, truhlářství, kadeřnictví, holičství, malířství, kominictví, kosmetické služby atd. Pro řemeslnou činnost je nutno prokázat svou odbornou způsobilost. K tomu jsou potřeba doklady o ukončení středního vzdělání s výučním listem či maturitní zkoušku nebo vyššího odborného či vysokoškolského vzdělání, doklad o uznání odborné kvalifikace. K vázaným živnostem se řadí například geologické práce, zpracování tabáku a výroba produktů z tabáku, výroba nebezpečných chemických látek, oční optika, provádění staveb, realitní zprostředkování atd. Živnost volná je specifická tím, že nevyžaduje prokazování odborné způsobilosti. Za volnou živnost se označují například tyto obory činností jako jsou poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví apod., chov zvířat, úprava nerostů, výroba potravinářských výrobků, výroba krmiv, zpracování dřeva, výroba papíru, výroba a zpracování skla, výroba plastových výrobků, ubytovací služby atd. [3]

Mezi koncesované živnosti patří výroba a úprava lihovin, vývoj a výroba zbraní a střeliva, distribuce pohonných hmot, vnitrozemská vodní doprava atd. [3]

Podnikatelé mají své povinnosti. Jsou povinni viditelně označit názvem nebo jménem a příjmením objekt, v němž mají sídlo. Dále jsou povinni prokázat kontrolnímu orgánu nabytí prodávaného zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb. [3]

Fyzická osoba musí ohlásit živnostenskému úřadu svůj záměr provozovat živnost a musí uvést své jméno a příjmení, adresu sídla, předmět podnikání, identifikační číslo, provozovnu či provozovny. Zároveň musí oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti sociálnímu zabezpečení, podat přihlášku k důchodovému a nemocenskému pojištění a oznámit vznik volného pracovního místa. [3]

K zániku živnostenského oprávnění dochází smrtí podnikatele, uplynutím doby, zvláštním právním předpisem a rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnosti. [3]

3 Formulace problému

Podnikání obecně se vyvíjí už desítky, ne-li stovky let. V minulém století to podnikatelé neměli jednoduché. Jejich činnost byla ovlivňována především světovými válkami a komunistickou vládou. Po roce 1989 se vlastníkům vrátily společnosti, které jim byly zabaveny. Jenže většina firem se nezvládla udržet a došla přes fázi krize až do svého zániku. Dalším milníkem v podnikání 21. století byla ekonomická krize, kdy opět řada firem nedokázala přežít. V posledních deseti letech je počet podniků a živnostníků stabilní. Čísla přes 2,5 milionů registrovaných subjektů mluví sama za sebe. [15]

3.1 Vymezení dat

Data, která budou použita, jsou v rozmezí let 2010-2019. Počet registrovaných subjektů, tedy ekonomických subjektů podle různých právních forem je udáván k 31. prosinci daného roku. Celková suma ekonomických subjektů je rozdělena na obchodní společnosti, družstva, státní podniky a fyzické osoby provozující živnost. Data jsou čerpána z výzkumu Českého statistického úřadu. [19]

Tyto získané informace budou použity jako časové řady k analýze jejich chování. Cílem je zjištění, jak se data chovala v průběhu let 2010-2019, respektive jak se ekonomické subjekty vyvíjeli. Chování časových řad se zjišťuje pomocí měr dynamiky.

3.2 Časové řady

Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování čili dat, která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času od minulosti do přítomnosti. Analýza časových řad je soubor metod, které slouží k popisu těchto řad. Případná prognóza se využívá k předvídání budoucího chování posloupnosti. [7]

S chronologicky uspořádanými daty se setkáváme v běžném životě a v mnoha oblastech. S těmito daty pracuje již po dlouhou dobu například fyzika, biologie a také meteorologie. Za časovou řadu se dá považovat i záznam z vyšetření srdce tedy elektrokardiografie. Největší význam má časová řada v ekonomii. Ať už se jedná o makroekonomické ukazatele, kterými jsou ku příkladu užití hrubého domácího produktu, inflace a nezaměstnanost, nebo pokud jde o některé dílčí údaje, jako jsou vývoj kurzů cizích měn, ceny akcií či peněžní zásoby. [7]

3.2.1 Druhy časových řad

V členění časových řad nejde o pouhé definiční vymezení druhů časových řad, ale především se jedná o vyjádření rozdílů v obsahu sledovaných ukazatelů, které je obvykle provázeno specifickými statistickými vlastnostmi. V tom případě je pak nutné rozlišit i prostředky analýzy sloužící k porozumění mechanismu. [7]

Základní členění časových řad [7]:

- a) podle rozhodného časového hlediska na intervalové a okamžikové,
- b) podle periodicity na časové řady roční a krátkodobé (čtvrtletní, měsíční a týdenní periody),
- c) podle druhu sledovaných ukazatelů na primární a sekundární, jinak řečeno na prvotní a odvozené ukazatele,
- d) podle způsobu vyjádření údajů na naturální a peněžní ukazatele.

Intervalová a okamžiková časová řada

Intervalová časová řada je řada ukazatele, jehož velikost závisí na délce intervalu, za který je sledován. Aby srovnání nebylo zkreslené, musí mít intervalové ukazatele stejně dlouhé intervaly. Například nelze srovnávat měsíce leden a únor, jelikož únor je z pohledu pracovních dní kratší. Někdy nelze ani srovnávat stejně dlouhé měsíce, protože se mohou lišit v počtu pracovních dnů, na to má vliv např. počet pondělků nebo pátků v měsíci. Aby se předešlo nesrovnatelnostem, provádí se očišťování časových řad, tzv. kalendářní očišťování. Tato operace se provádí buď na kalendářní dny, nebo na obchodní dny. Data, která jsou očištěna na kalendářní dny, získáme takto (1):

$$y_t^{(0)} = y_t \frac{\bar{k}_t}{k_t}, \quad (1)$$

kde y_t je hodnota očišťovaného ukazatele v příslušném období roku, k_t je počet kalendářních dní v příslušném období roku, \bar{k}_t je průměrný počet kalendářních dní v daném období roku. [7]

Stejným způsobem dostaneme údaje, které jsou očištěné na pracovní dny (2):

$$y_t^{(0)} = y_t \frac{\bar{p}_t}{p_t}, \quad (2)$$

kde y_t je hodnota očišťovaného ukazatele v příslušném období roku, p_t je počet pracovních dní v příslušném období roku, \bar{p}_t je průměrný počet pracovních dní v daném období roku. [7]

V okamžikové časové řadě jsou ukazatelé, které se vztahují k určitému okamžiku, nejčastěji k určitému dni. Jedná se například o stav zásob k počátku či konci období nebo počet zaměstnanců k poslednímu dni v měsíci. Řady tohoto typu se shrnují pomocí speciálního průměru, který se nazývá chronologický průměr. Při jeho výpočtu se postupuje tak, že nejprve se vypočítá aritmetický průměr pro hodnoty okamžikových ukazatelů (y_1, y_2, \dots, y_k) časových okamžiků t_1 a t_2 , totéž se provede pro dvojici t_2 a t_3 , až pro dvojici t_{k-1} a t_k , kdy t_k je poslední časový okamžik. Z těchto průměrů se následně stanoví průměr za celou časovou řadu. V případě stejné délky mezi jednotlivými časovými okamžiky jde o prostý chronologický průměr a vzorec vypadá takto (3):

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1+y_2}{2} + \frac{y_2+y_3}{2} + \dots + \frac{y_{k-1}+y_k}{2}}{k-1} = \frac{\frac{1}{2}y_1 + y_2 + \dots + y_{k-1} + \frac{1}{2}y_k}{k-1}, \quad (3)$$

kde k je celkový počet časových okamžiků. [7]

Pokud je délka mezi jednotlivými časovými okamžiky konstantní, musí se jednotlivé dílčí průměry vážit délkami příslušných intervalů. Jednotlivé délky intervalů označíme symbolem d_i a vzorec, v tomto případě váženého chronologického průměru, bude ve tvaru (4):

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1+y_2}{2} d_1 + \frac{y_2+y_3}{2} d_2 + \dots + \frac{y_{k-1}+y_k}{2} d_{k-1}}{d_1 + d_2 + \dots + d_{k-1}}. \quad (4)$$

Roční a krátkodobá časová řada

Periodicitou časové řady je délka období u intervalové časové řady. O roční (dlouhodobé) časové řadě hovoříme, pokud je periodičita roční nebo delší než jeden rok. Může se ku příkladu jednat o časovou řadu ročních hodnot HDP. [7]

Pokud je periodičita kratší než jeden rok, mluvíme o krátkodobých časových řadách. Nejčastějším časovým rozpětím v ekonomických zkoumáních bývá periodičita měsíční (např. měsíční vývoj inflace). Používá se také periodičita čtvrtletní nebo týdenní. [7]

Primární a sekundární časová řada

Toto členění se odráží od charakteru ukazatele tvořícího časovou řadu. Data pro primární časovou řadu jsou zjišťované přímo. Jde například o odpracovanou dobu, počet pracovníků či

stav zásob. U primárních ukazatelů můžeme jednoznačně určit typ charakteristiky, statistické jednotky i statistického znaku. [7]

Ukazatelé u sekundární časové řady mohou vznikat trojím způsobem. Za prvé jako funkce různých primárních ukazatelů, jedná se zpravidla o rozdíl či podíl primárních ukazatelů. Jako příklad se může uvést zisk, přidaná hodnota nebo doba obratu zásob. Za druhé mohou vznikat jako funkce různých hodnot stejného primárního ukazatele, např. ukazatele struktury. A na závěr jako funkce dvou či více primárních ukazatelů, jako produktivita pracovníka apod. [7]

Naturální a peněžní časová řada

Ukazatelé v naturálních jednotkách mají omezené možnosti agregování a zároveň mají menší vypovídací schopnost. Z těchto důvodů tvoří ekonomické časové řady spíše ukazatelé v peněžní formě. V dnešní ekonomice dochází k častým změnám cenové hladiny, což má za následek, že v delší časové řadě dostáváme údaje, které nejsou zcela souměřitelné a odrážejí i ty nejmenší změny v okolním ekonomickém prostředí. S tím souvisí důležitý pojem v analýze časových řad, kterým je srovnatelnost údajů. [7]

3.2.2 Srovnatelnost údajů

Jak už bylo naznačeno v předchozí kapitole, důležitým pojmem v analýze časových řad je srovnatelnost údajů. Znamená to, že než začneme pracovat s danými údaji, musíme se přesvědčit o tom, zda jsou data srovnatelná z věcného, prostorového a časového hlediska. Jako čtvrté hledisko se uvádí cenová srovnatelnost. [7]

V souvislosti věcné srovnatelnosti se často vyskytuje, že stejně nazývané ukazatelé nejsou stejně obsahově vymezené. Pokud se během časového období mění obsah ukazatele, může to mít za následek, že data v časové řadě jsou prakticky bezcenná. Jedná se především o naturální ukazatele, například výroba televizorů nemůže tvořit delší časovou řadu, jelikož kvůli technickému rozvoji se nemůže srovnávat jejich produkce dnes a třeba před 10 lety. Věcnou nesrovnatelnost může vyvolat i změna způsobu zjišťování v podnicích či použití jiné cenové hladiny. [7]

Prostorová srovnatelnost nám umožňuje používat údaje v časových řadách, která souvisí se stejným geografickým územím. Toto hledisko však nemusí souviset pouze s geografickým problémem, ale může se jednat o odlišný „ekonomický prostor“, jenž může vzniknout změnou organizační struktury vykazujících jednotek, tedy například přechodem na akciovou společnost s odštěpením některých provozoven nebo naopak jejich spojením. [7]

Především s intervalovými ukazateli souvisí časová srovnatelnost. Jelikož velikost těchto ukazatelů je závislá na délce intervalu, může docházet k nesrovnalostem kvůli odlišnému počtu pracovních dní nebo k jiným délkám jednotlivých měsíců. [7]

Samostatným problémem je cenová srovnatelnost. Pro sestavení delší ekonomické časové řady lze postupovat dvojím způsobem. Buď je možné použít běžné čili aktuální ceny a vyjádřit v nich nominální hodnotu ukazatele, nebo se můžou použít stálé ceny, tj. ceny fixované k určitému datu. [7]

3.2.3 Míry dynamiky

Základní míry dynamiky časových řad charakterizují chování řady v čase. Pro charakteristiky je důležité, aby délka intervalů byla u intervalových časových řad stejná a u okamžikových časových řad by měly být stejné vzdálenosti mezi okamžiky zjišťování. [8]

Absolutní přírůstek neboli první diference je nejjednodušší mírou dynamiky. Tato charakteristika vyjadřuje, „o kolik“ se změnila časová řada mezi jednotlivými okamžiky. [4] [8] Uvažuje se časová řada y_t , kdy $t = 1, \dots, T$ a tvar první diference vypadá následovně (5):

$$\Delta y_t = y_t - y_{t-1}, \quad t=2, \dots, T. \quad (5)$$

Další charakteristikou je průměrný absolutní přírůstek, který vyjadřuje průměrnou změnu časové řady mezi dvěma měřeními během sledovaného období. [4] [8] K výsledné hodnotě se používá následný vzorec (6):

$$\bar{\Delta} = \frac{(y_2 - y_1) + (y_3 - y_2) + \dots + (y_T - y_{T-1})}{T-1} = \frac{\sum_{t=2}^T \Delta y_t}{T-1} = \frac{y_T - y_1}{T-1}. \quad (6)$$

Koeficient růstu, velmi důležitá míra dynamiky, ukazuje, „kolikrát“ se změnila časová řada mezi jednotlivými momenty. Po vynásobení stem se vypočítá procentní hodnota, na kterou vzrostla hodnota v čase. [4] [8] Výpočet hodnoty před vynásobením se řídí tímto vztahem (7):

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t=2, \dots, T. \quad (7)$$

Na předchozí charakteristiku navazuje průměrný koeficient růstu ukazující průměrnou změnu mezi dvěma měřeními. [4] [8] Výpočet se provádí přes geometrický průměr jednotlivých koeficientů růstu, jeho tvar tedy vypadá takto (8):

$$\bar{k} = \sqrt[T-1]{k_2 * k_3 * \dots * k_T} = \sqrt[T-1]{\frac{y_2}{y_1} * \frac{y_3}{y_2} * \dots * \frac{y_T}{y_{T-1}}} = \sqrt[T-1]{\frac{y_T}{y_1}}. \quad (8)$$

Meziroční koeficient růstu vyjadřuje podíl hodnot časové řady v totožných sezónách v po sobě následujících letech. [4] [8] Je-li časová řada čtvrtletní, tvar meziročního koeficientu růstu bude vypadat takto (9):

$$k_{(4),t} = \frac{y_t}{y_{t-4}}, \quad t=5, 6, \dots, T. \quad (9)$$

Je-li potřeba vědět, „o kolik procent“ se časová řada změnila během jednotlivých okamžiků, aplikuje se relativní přírůstek. [8] Vzorec pro výpočet této míry dynamiky je (10):

$$\delta_t = \frac{\Delta y_t}{y_{t-1}} * 100 = \frac{y_t - y_{t-1}}{y_{t-1}} * 100 = \left(\frac{y_t}{y_{t-1}} - 1 \right) * 100. \quad (10)$$

Poslední mírou dynamiky je průměrný relativní přírůstek. Ten vyjadřuje, „o kolik procent“ průměrně se časová řada změnila ve sledovaných letech. [8] Vypočítá se jako (11):

$$\bar{\delta} = (\bar{k} - 1) * 100. \quad (11)$$

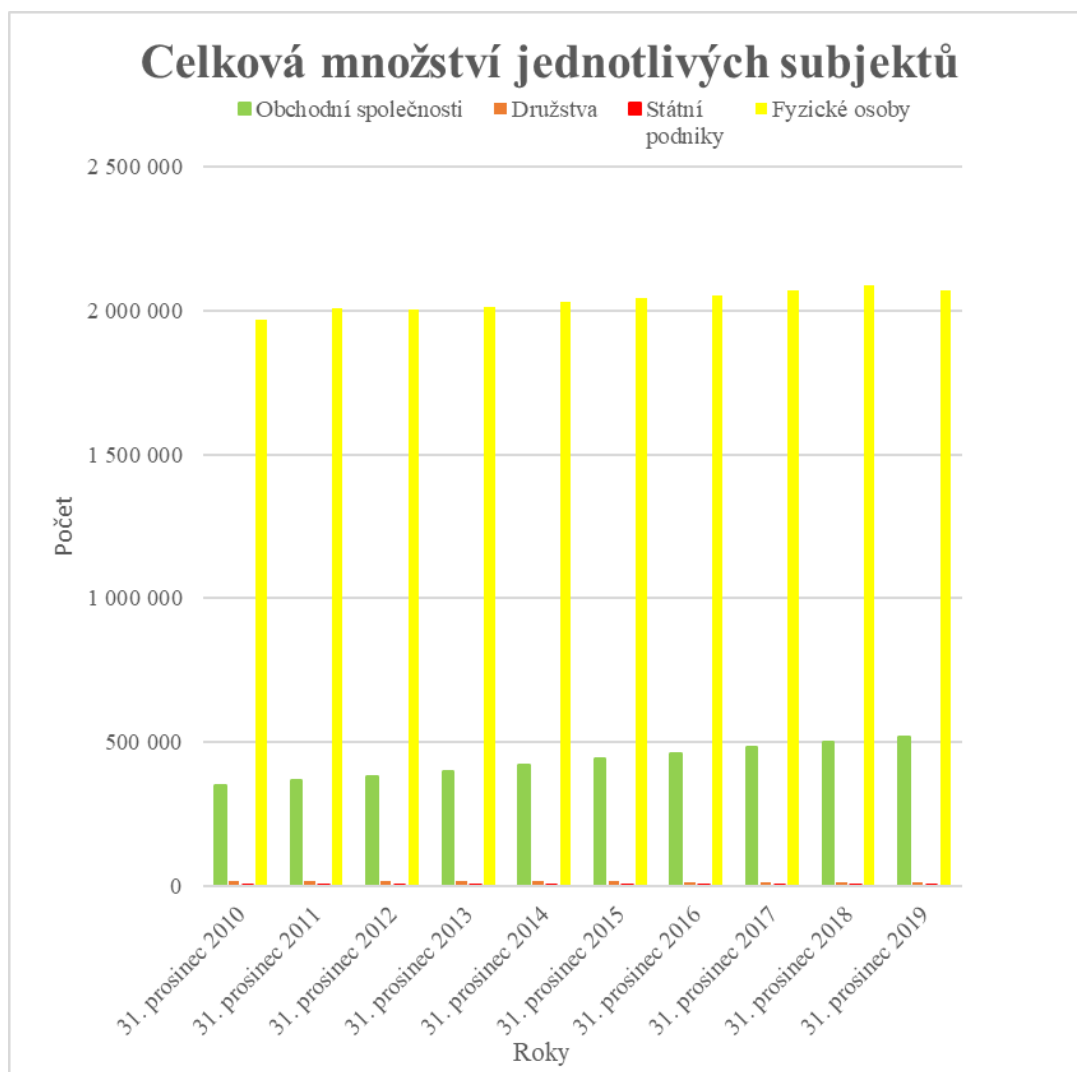
4 Analýza vývoje ekonomických subjektů

Tato kapitola se věnuje samotné analýze dat získaných z webových stránek Českého statistického úřadu. Data obsahují počet registrovaných ekonomických subjektů na území České republiky od roku 2010 do roku 2019 nacházejících se v tabulce 1. Grafické vyjádření tabulky 1 zobrazuje obrázek 2. Mezi ekonomické subjekty se řadí obchodní společnosti, družstva, státní podniky a fyzické osoby.

Tabulka 1: Počet ekonomických subjektů podle právních forem

K datu	Obchodní společnosti	Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby
31. prosinec 2010	347 753	15 690	358	1 969 590
31. prosinec 2011	365 293	15 536	308	2 007 483
31. prosinec 2012	382 478	15 362	289	2 005 727
31. prosinec 2013	399 571	15 216	241	2 013 390
31. prosinec 2014	419 444	15 154	223	2 030 915
31. prosinec 2015	440 757	14 831	207	2 041 804
31. prosinec 2016	462 099	14 446	199	2 053 277
31. prosinec 2017	482 658	14 103	180	2 069 372
31. prosinec 2018	501 187	13 783	159	2 088 245
31. prosinec 2019	515 694	13 463	147	2 071 782

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 2: Graf zobrazující celková množství jednotlivých subjektů

Zdroj: vlastní zpracování

Analýza byla zpracována pomocí měř dynamiky, které charakterizují chování řady v čase. Mezi míry dynamiky patří [8] absolutní přírůstek, průměrný absolutní přírůstek, koeficient růstu, průměrný koeficient růstu, relativní přírůstek, průměrný relativní přírůstek a meziroční tempo růstu. Poslední jmenovaná se počítá, pokud jsou data ve formátu čtvrtletním, což není případ této časové řady.

Rok 2010 nebude v následující analýze spočítán, jelikož nejsou k dispozici data k roku předešlému, tedy k roku 2009.

4.1 Absolutní přírůstek a průměrný absolutní přírůstek

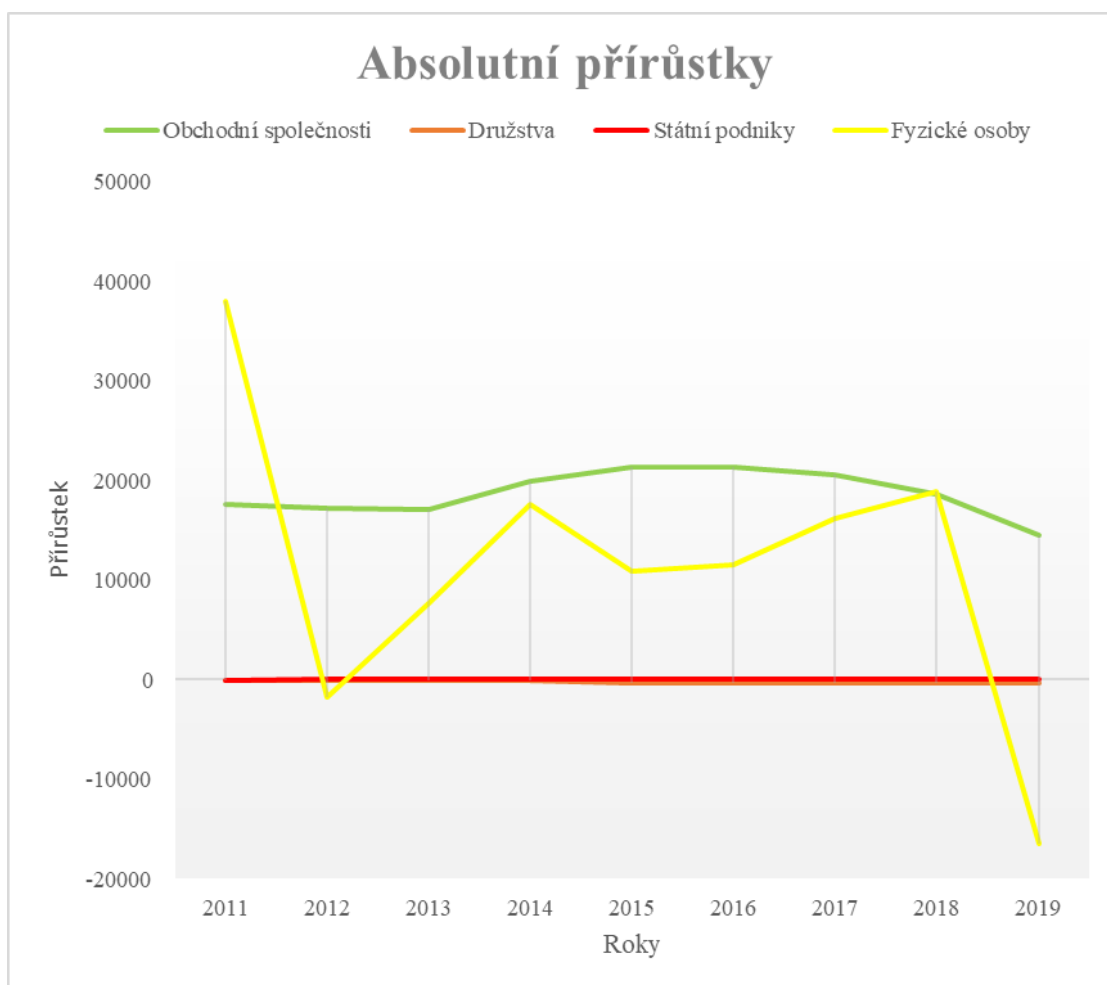
První diference vyjadřuje, „o kolik“ se změnila časová řada mezi jednotlivými okamžiky. Převvedeno na tuto časovou řadu, absolutní přírůstek vyjadřuje, o kolik se počet firem zvýšil či snížil v daném roce oproti roku předcházejícímu. Výsledky jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2: Absolutní přírůstek

Rok	Obchodní společnosti	Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby
2010	-	-	-	-
2011	17 540	-154	-50	37 893
2012	17 185	-174	-19	-1 756
2013	17 093	-146	-48	7 663
2014	19 873	-62	-18	17 525
2015	21 313	-323	-16	10 889
2016	21 342	-385	-8	11 473
2017	20 559	-343	-19	16 095
2018	18 529	-320	-21	18 873
2019	14 507	-320	-12	-16 463

Zdroj: vlastní zpracování

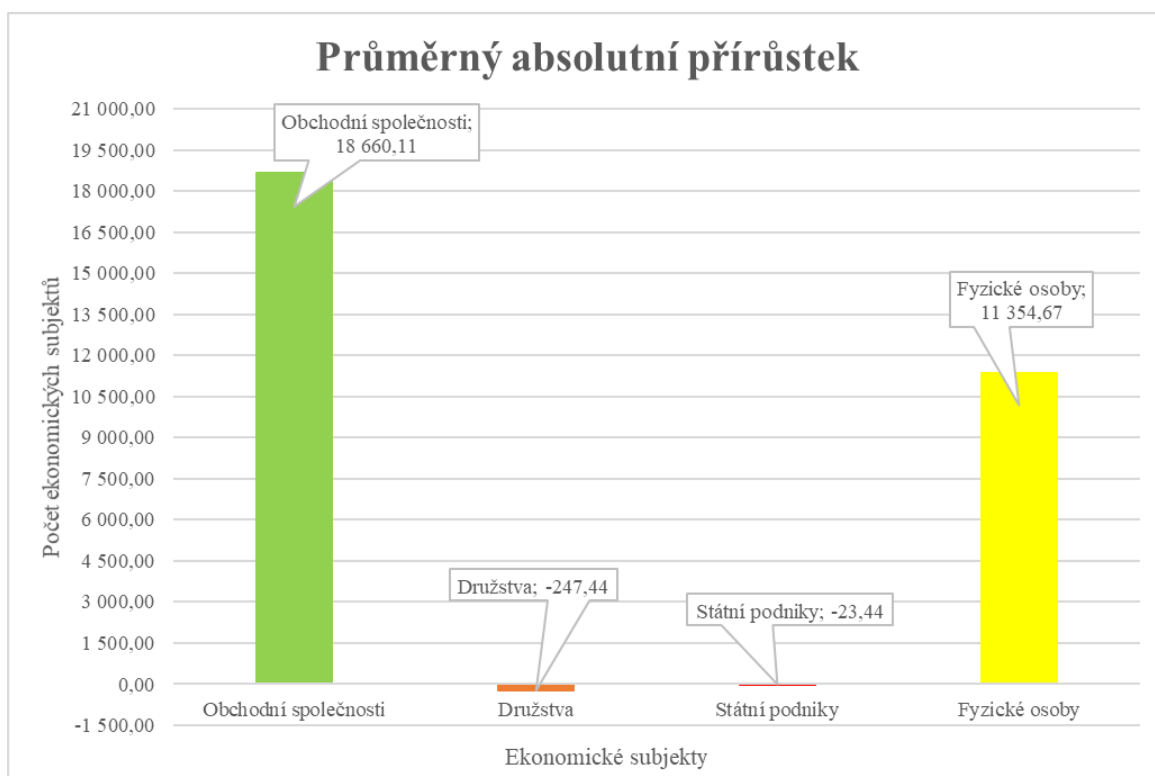
Jak je z tabulky 2 patrné, obchodních společností stále přibývalo. Naopak tomu bylo u družstev a státních podniků, jejich počet se neustále snižoval. Fyzických osob ubylo pouze v letech 2012 a 2019. Grafický výstup tabulky 2 zobrazuje obrázek 3.

Obrázek 3: Graf zobrazující absolutní přírůstky jednotlivých subjektů

Zdroj: vlastní zpracování

Průměrný absolutní přírůstek vyjadřuje průměrnou změnu mezi dvěma měřeními roky. Tyto střední hodnoty pro každou právní formu zobrazuje obrázek 4.

Obrázek 4: Graf zobrazující průměrný absolutní přírůstek jednotlivých subjektů

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Koeficient růstu a průměrný koeficient růstu

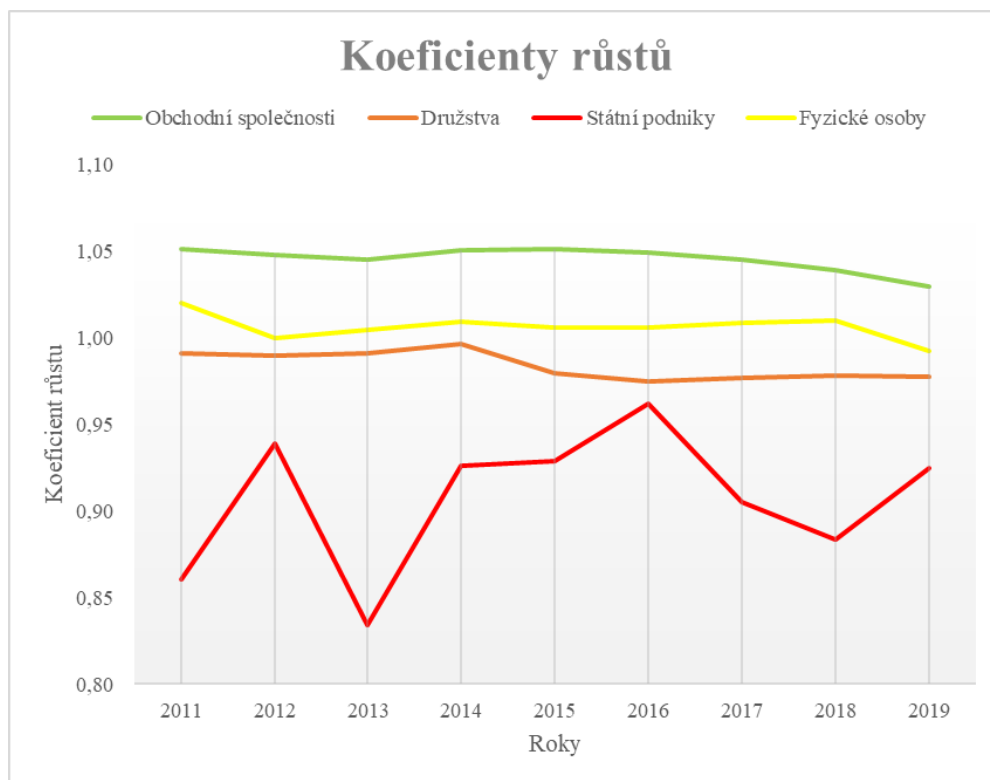
Koeficient růstu ukazuje, „kolikrát“ se změnila časová řada mezi jednotlivými roky. Jinak řečeno vyjadřuje, kolika násobně se suma subjektů zvýšila či snížila. Koeficienty růstu zobrazuje následující tabulka 3.

Tabulka 3: Koefficient růstu

Rok	Obchodní společnosti	Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby
2010	-	-	-	-
2011	1,05	0,99	0,86	1,02
2012	1,05	0,99	0,94	1,00
2013	1,04	0,99	0,83	1,00
2014	1,05	1,00	0,93	1,01
2015	1,05	0,98	0,93	1,01
2016	1,05	0,97	0,96	1,01
2017	1,04	0,98	0,90	1,01
2018	1,04	0,98	0,88	1,01
2019	1,03	0,98	0,92	0,99

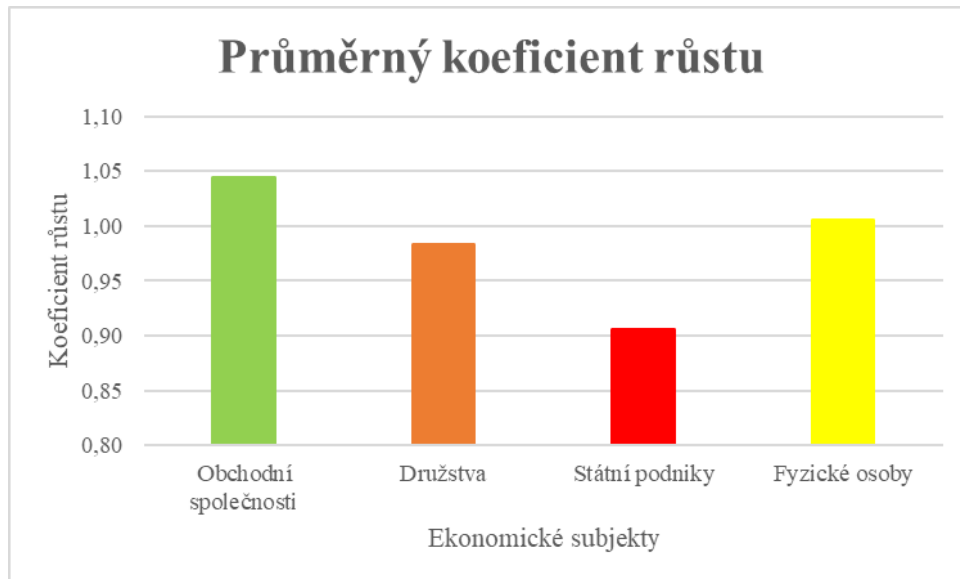
Zdroj: vlastní zpracování

Po vynásobení čísel v tabulce 3 stem se získá procentní hodnota, která udává na kolik procent vzrostl či klesl počet subjektů. Například v roce 2014 stoupl počet obchodních společností přibližně o 1 % oproti roku 2013. Nebo naopak v roce 2017 klesl o 1 % v srovnání s rokem 2016. Tabulku 3 v grafické podobě zobrazuje obrázek 5.

Obrázek 5: Graf zobrazující koeficienty růstů jednotlivých subjektů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 6: Graf zobrazující průměrný koeficient růstu jednotlivých subjektů

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 6 je graf průměrných koeficientů růstu. Je zde vidět, že nejvyšší průměrný koeficient růstu mají obchodní společnosti, což je způsobené stále nově vznikajícími společnostmi. Naopak nejnižší průměr mají státní podniky. Je to následek zániků těchto subjektů.

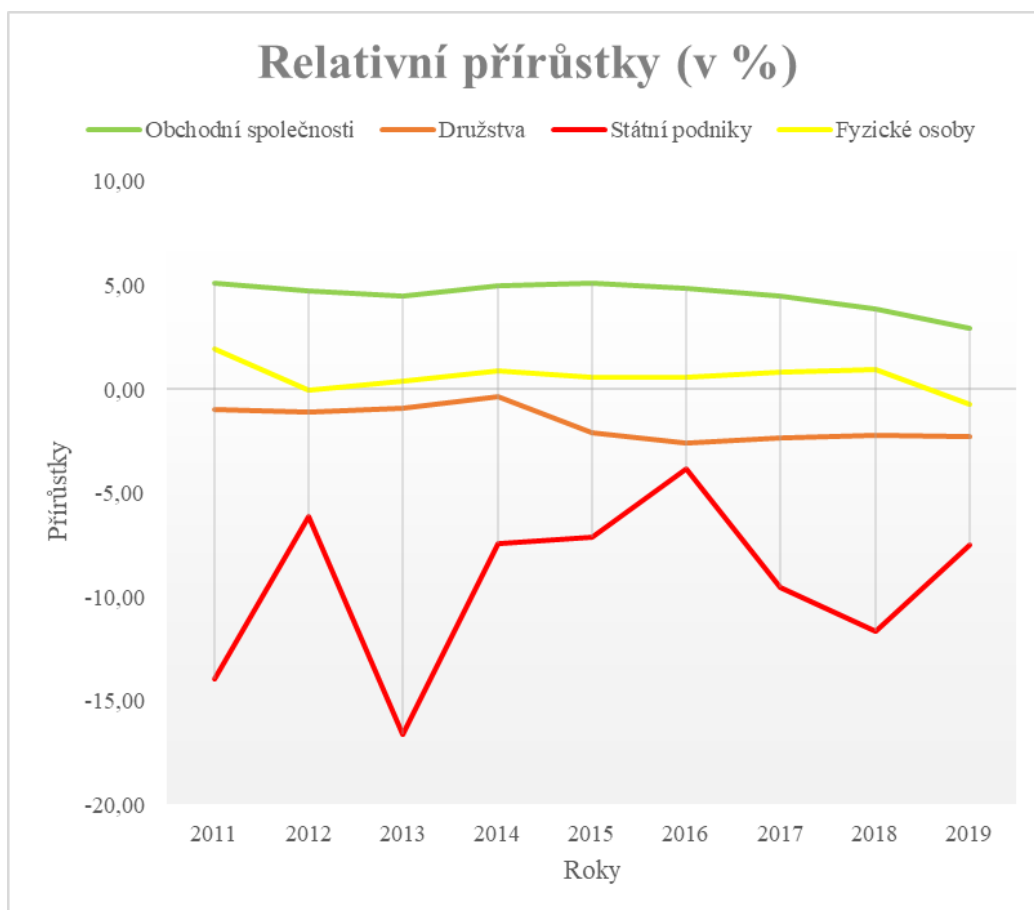
4.3 Relativní přírůstek a průměrný relativní přírůstek

Procentní změnu časové řady během jednotlivých okamžiků vyjadřuje relativní přírůstek. Hodnoty v tabulce 4 ukazují, o kolik procent se počet subjektů zvýšil nebo naopak snížil. Relativní přírůstky pak graficky zobrazuje obrázek 7.

Tabulka 4: Relativní přírůstek (v %)

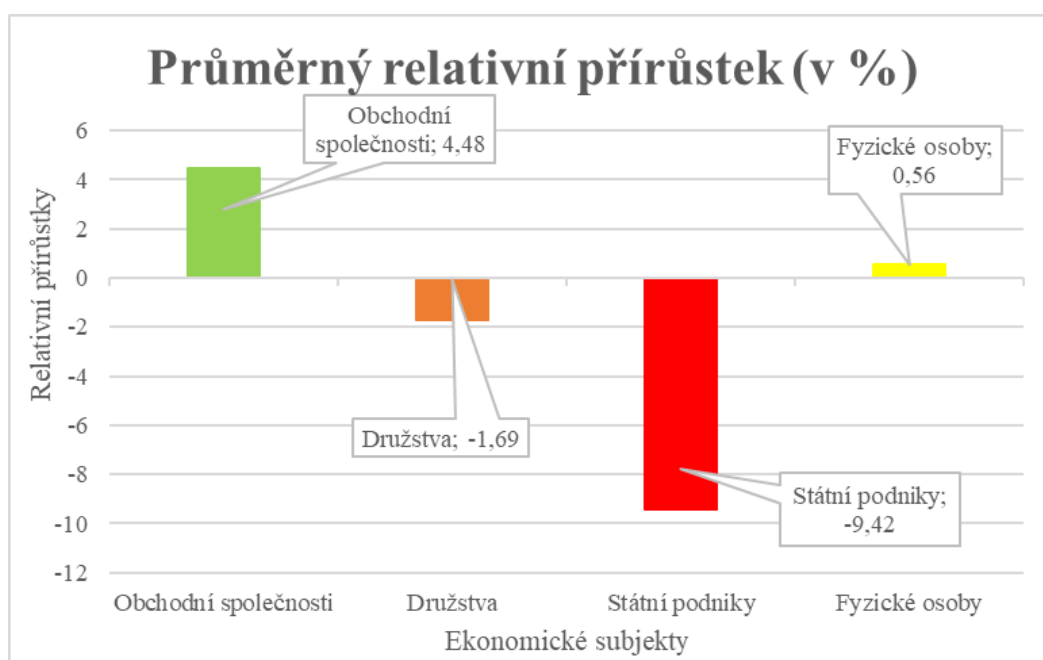
Rok	Obchodní společnosti	Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby
2010	-	-	-	-
2011	5,04	-0,98	-13,97	1,92
2012	4,70	-1,12	-6,17	-0,09
2013	4,47	-0,95	-16,61	0,38
2014	4,97	-0,41	-7,47	0,87
2015	5,08	-2,13	-7,17	0,54
2016	4,84	-2,60	-3,86	0,56
2017	4,45	-2,37	-9,55	0,78
2018	3,84	-2,27	-11,67	0,91
2019	2,89	-2,32	-7,55	-0,79

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 7: Graf zobrazující relativní přírůstky jednotlivých subjektů (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 8: Graf zobrazující průměrný relativní přírůstek jednotlivých subjektů (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf na obrázku 8 popisuje průměrnou procentní změnu časové řady ve sledovaných letech. Stejně jako v tabulce 4 je vidět, že družstev a státních podniků bylo ve sledovaných letech stále méně.

4.4 Vyhodnocení výsledků

Už na první pohled je patrné, že počet obchodních společností rostl. Jejich průměrný absolutní přírůstek byl mezi léty 2010 až 2019 přibližně 18 660 nových společností. Průměrný koeficient růstu skoro dosahoval hodnoty 1,05, což znamená průměrný vzrůst skoro o 5 %. Podle průměrného relativního přírůstku je to 4,48 %.

Podobně na tom byly i fyzické osoby. Jejich počet se zvyšoval, ale ne tak rychle jako u obchodních společností. Průměrný absolutní přírůstek činil přibližně 11 354 nových živnostníků. I přes mírný pokles v letech 2012 a 2019 se průměrný koeficient růstu držel těsně kolem 1,00. Průměrný relativní přírůstek udává hodnotu 0,56 %.

Pokles však postihl družstva a státní podniky. Počet družstev klesl v roce 2019 bez mála o dva tisíce oproti roku 2010. Státních podniků ubylo něco málo přes 200. V těchto případech by se tedy mělo spíše mluvit o „průměrném absolutním úbytku“, který u družstev činil přibližně - 247 a u státních podniků to bylo - 23,44. U státních podniků dosahoval pokles o 9 % a u družstev skoro o 2 %.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaký byl vývoj vybraných subjektů, obchodních společností, družstev, státních podniků a fyzických osob, za posledních 10 let. Vzhledem k věcně a prostorově srovnatelných datům se jednalo o časové řady.

První na řadě bylo shrnutí změn ovlivňujících podnikání v České republice. Jednalo se především o daňové změny. Největší změnou ovlivňující podnikání pak bylo zavedení EET. Zavádění této novinky probíhá dodnes, ale v rámci použitých dat se jednalo o roky 2016 a 2017.

Následující kapitola se věnovala ekonomickým subjektům. Seznámení se týkalo popisů subjektů, jejich vzniků a založení, práv a povinností společníků, zrušení a zániků subjektů.

K poslední velmi důležité kapitole teoretické části patřila formulace problému obsahující popis časových řad. Byly zde vyjmenovány druhy časových řad, co je to srovnatelnost údajů a jaké jsou míry dynamiky. Poslední jmenované byly použity pro samotnou analýzu.

Samotná analýza ukázala, jak to bylo s ekonomickými subjekty v posledních letech. Pomocí měr dynamiky se zjistilo, že obchodní společnosti a fyzické osoby se vyvíjeli velmi pozitivně. Jejich počet neustále rostl, i když u fyzických osob přišly dva menší poklesy. Naopak vývoj družstev a státních podniků nebyl dobrý. Suma obou těchto subjektů se rok od roku snižovala.

Čas tedy ukáže, jak to bude s ekonomickými subjekty dál. Budou obchodní společnosti a fyzické osoby dále růst nebo naopak přijde pokles? Bude družstev a státních podniků stále méně nebo přijde probuzení? To jsou otázky, na které ještě odpovědi neznáme, ale jsou důležité pro další ekonomický vývoj.

Použitá literatura

- [1] 155/1995 Sb. Zákon o důchodovém pojištění. *Zákony pro lidi – Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © [cit. 05.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-155?text=>
- [2] 2014: Přehled nových zákonů, které ovlivní podnikatele – Podnikatel.cz. *Podnikatel.cz – největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Copyright © 2007 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/prehled-novych-zakonu-ktere-ovlivni-podnikatele/>
- [3] 455/1991 Sb. Živnostenský zákon. *Zákony pro lidi – Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © [cit. 13.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>
- [4] ARLT, Josef, Markéta ARLTOVÁ, Eva RUBLÍKOVÁ a Vysoká škola ekonomická v Praze. Analýza ekonomických časových řad s příklady. Praha: Oeconomica, 2004. s. 14. ISBN 80-245-0777-3. Dostupné také z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/uuid/uuid:25546e01-2196-11e6-918e-5ef3fc9ae867>
- [5] BUGRI, Štefan a Emília PRIBIŠOVÁ. *Podniková ekonomika*. Ostrava: Key Publishing, 2017. ISBN 978-80-7418-280-8.
- [6] Daňové změny 2017 – Aktuálně.cz. *Aktuálně – Aktuálně.cz* [online]. Copyright © [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/danove-zmeny-2017/r~de0643a8ec7d11e6a8cc002590604f2e/>
- [7] HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [8] HORÁK, Jiří a Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava. Průzkumová analýza dat se zaměřením na GIS statistiku. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2011. s. 73. ISBN 978-80-248-2507-6. Dostupné také z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/uuid/uuid:09b7d8c0-1731-11e8-bdb0-005056827e51>
- [9] Kdo, co a odkdy? | etržby. *etržby – elektronická evidence tržeb* [online]. Copyright © 2016 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/kdo-co-a-kdy>
- [10] *Obchodní korporace: zákon o obchodních korporacích a další zákony: rejstřík: redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, 2014. ÚZ. ISBN 978-80-7488-203-6.

- [11] Od ledna 2012 roste DPH. Čtěte, co tato změna ovlivní – Podnikatel.cz. *Podnikatel.cz – největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Copyright © 2007 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/od-ledna-2012-roste-dph-ctete-co-tato-zmena-ovlivni/>
- [12] POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní společnosti a družstva*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-475-9.
- [13] Přehled změn v oblasti DPH od roku 2015 – Portál POHODA. *Informace pro účetní a podnikatele – Portál POHODA* [online]. Copyright © 2012 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/prehled-zmen-v-oblasti-dph-od-roku-2015/>
- [14] Rok 2010: Co se pro podnikatele mění a co ne? – Podnikatel.cz. *Podnikatel.cz – největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Copyright © 2007 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/rok-2010-co-se-pro-podnikatele-meni-a-co-ne/>
- [15] SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.
- [16] Velký průvodce změnami v roce 2011 – Podnikatel.cz. *Podnikatel.cz – největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Copyright © 2007 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/pruvodce-2011-dane-zakony-podnikatele/>
- [17] Velký rozcestník daňových změn roku 2012 – Podnikatel.cz. *Podnikatel.cz – největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Copyright © 2007 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/velky-rozcestnik-danovych-zmen-roku-2012/>
- [18] Velký rozcestník změn v roce 2019, které se dotknou podnikatelů – Podnikatel.cz. *Podnikatel.cz – největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Copyright © 2007 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/velky-rozcestnik-zmen-v-roce-2019-ktere-se-dotknou-podnikatelu/>

- [19] Výstupní objekt VDB. [online]. Dostupné z:
https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ORG01&f=TABULKA&z=T&katalog=30831&str=v386&v=v7__null__null__null
- [20] Zásadní změny u OSVČ v letech 2012 a 2013 – Portál POHODA. *Informace pro účetní a podnikatele – Portál POHODA* [online]. Copyright © 2012 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:
<https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/zasadni-zmeny-u-osvc-v-letech-2012-a-2013/>
- [21] Změny a novinky roku 2016 v kostce – Měšec.cz. *Měšec.cz – váš průvodce finančním světem* [online]. Copyright © 1998 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:
<https://www.mesec.cz/clanky/zmeny-a-novinky-roku-2016-v-kostce/>
- [22] Změny a novinky roku 2018 v kostce – Měšec.cz. *Měšec.cz – váš průvodce finančním světem* [online]. Copyright © 1998 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:
<https://www.mesec.cz/clanky/zmeny-a-novinky-roku-2018-v-kostce/>
- [23] Změny pro podnikatele od roku 2013 – daň z příjmů 2013, DPH 2013, zálohy na pojištění 2013 aj. – iPodnikatel.cz. *Pomůžeme vám rozjet vaše podnikání | iPodnikatel.cz* [online]. Copyright © 2011 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:
<https://www.ipodnikatel.cz/Dane-v-podnikani/zmeny-pro-podnikatele-od-roku-2013.html>
- [24] Změny pro podnikatele: Vyšší odvody a tvrdší kontroly – Aktuálně.cz. *Zprávy – Aktuálně.cz* [online]. Copyright © [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:
<https://zpravy.aktualne.cz/finance/zmeny-pro-podnikatele-vyssi-odvody-a-tvrdsi-kontroly/r~i:article:684894/>
- [25] Změny v daňových zákonech v roce 2015 | 2014 | Ministerstvo financí ČR. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Copyright © 2005 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:
<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danova-a-celni-legislativa/2014/zmeny-v-danovych-zakonech-v-roce-2015-19976>